

Seat No. : _____

AM-101

April-2015

B.A., Sem.-IV

CC-212 : Sanskrit
(Mammat's "Kavyaprakash")
(काव्यप्रकाशः)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) निम्नलिखित विषय पर टूंकनोंध लखो : (कोईपक्ष अेक) 7
Write a short note on any **one** of the following :
(1) काव्यहेतुः
(2) काव्यस्य प्रकारः
- (B) नीयेनामांथी गमे ते अेक सभजवो : 7
Explain any **one** from the following :
(1) उपादानलक्षणा
(2) पीनः देवदत्तः दिवा न भुङ्कते इत्यत्र च रात्रिभोजनं न लक्ष्यते ।
श्रुतार्थापत्तेरथपित्तेर्वा तस्य विषयत्वात् ।
2. (A) नीयेनामांथी गमे ते अेक उपर टूंकनोंध लखो : 7
Write short note on any **one** from the following :
(1) लक्षणलक्षणा
(2) साध्यवसाना शुद्धा लक्षणा
- (B) नीयेनामांथी गमे ते अेक अलंकार उदाहरण साथे सभजवो : 7
Explain with illustrations any **one** of the following figure of speech :
(1) असङ्गति
(2) विरोधः

3. નીચેનામાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નના જવાબ આપો :

16

Answer any **four** from the following :

- (1) સમજાવો / Explain : અत्र स्फुटो न कश्चिद् अलङ्कारः रसस्य हि प्राधान्यान्नालङ्कारता ।
- (2) સમજાવો / Explain : नियतानां सकृद् धर्मः सा पुनः तुल्ययोगिता ।
- (3) સમજાવો / Explain : सारोपाऽन्या तु यत्रौकतौ विषयी विषयस्तथा ।
- (4) ભેદ સ્પષ્ટ કરો / Differentiate : विभावना-विशेषोक्ति :
- (5) ઉદાહરણ આપી સમજાવો / Explain with illustration :
સામાન્ય અલંકાર:
- (6) સમજાવો / Explain : भेदौ इमौ च सादृश्यात् सम्बन्धान्तरतस्तथा ।

4. નીચેનામાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નના જવાબ આપો :

12

Answer any **six** from the following :

- (1) મમ્મટના મતે ઉત્તમ કાવ્ય કોને કહેવાય ?
Which is the best poem according to Mammat ?
- (2) શુદ્ધા લક્ષણાના કેટલા પ્રકાર છે ?
How many types of શુદ્ધા લક્ષણા ?
- (3) 'મીલિત' અલંકારનું દૃષ્ટાન્ત આપો.
Give illustration of the figure of speech 'મીલિત'.
- (4) અધમ કાવ્યનું મમ્મટે શું દૃષ્ટાન્ત આપ્યું છે ?
Give the illustration of ऊधमकाव्य according to Mammat.
- (5) ઉત્તમકાવ્યનું બીજું નામ શું છે ?
What is the other name of उत्तमकाव्य ?
- (6) આચાર્ય મમ્મટના મતે અભ્યાસ એટલે શું ?
What is the meaning of अभ्यास according to Mammat ?
- (7) અલંકાર ઓળખાવો :
Identify figure of speech :
कृपणानां धनं नागानां फेणमणिः केसराश्च सिंहानाम् ।
कुलसालिकानां स्तनाः कुतः स्पृशदन्तेऽमृत्तानाम् ।
- (8) લક્ષણાના છ પ્રકારના નામ જણાવો.
Give the names of six types of લક્ષણા.

5. (A) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : 3

Put ✓ or ✗ in the following :

- (1) મમ્મટ કહે છે કે નિપુણતા કાવ્યજ્ઞો પાસે શિક્ષા લેવાથી આવે છે.
Mammat says that નિપુણતા arises from કાવ્યજ્ઞશિક્ષયા ।
- (2) ગૌરનુબન્ધ્ય: એ મમ્મટના મતે ઉપાદાન લક્ષણાનુ ઉદાહરણ છે.
According to Mammat ગૌરનુબન્ધ્ય is an example of ઉપાદાનલક્ષણા.
- (3) સ્વસિદ્ધયે પરાક્ષેપ : એ લક્ષણલક્ષણાની વ્યાખ્યા છે.
The definition of લક્ષણલક્ષણા is સ્વસિદ્ધયે પરાક્ષેય:.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (ગમે તે બે) 2

Choose the appropriate option : (any two)

- (1) મુખ્યાર્થ એટલે _____
मुख्यार्थ means _____ (લક્ષ્યાર્થ, વાચ્યાર્થ, વ્યઙ્યાર્થ)
- (2) મમ્મટ શક્તિને કવિતાના _____ રૂપ સંસ્કાર માને છે.
Mammat believes શક્તિ _____ રૂપ of Poem.
(બીજ, વૃશ્ર લોક)
- (3) _____ કાવ્ય એટલે ગુણીભૂત વ્યંગ્ય કાવ્ય.
_____ poem is equal to ગુણીભૂતવ્યઙ્યકાવ્ય (ઉત્તમ, મધ્યમ, ઊધમ)

(C) નીચેના (A) અને (B) ને જોડો : 9

Match (A) with (B) :

A	B
(1) ગઙ્ગાયાં ઘોષ:	(a) અવરકાવ્યમ્
(2) ગૌર્વાહીક:	(b) ધ્વનિકાવ્ય
(3) કુન્તા: પ્રવિશન્તિ	(c) કાવ્યહેતુ:
(4) શબ્દચિત્રમ્ વાચ્યચિત્રમ્	(d) લક્ષણલક્ષણા
(5) દીપક: અલંકાર	(e) શબ્દાર્થો
(6) ત્રય: સમુદિતા:	(f) ઉપાદાન લક્ષણા
(7) અદોજૌ	(g) સામાન્ય અલંકાર
(8) રસ: નાલથિત લાક્ષાયા: ચરણે સહજારુણે	(h) સારોપા ગૌણી લક્ષણા
(9) ઉત્તમકાવ્ય	(i) બહવીજુ ક્રિયાસુ કારક:

